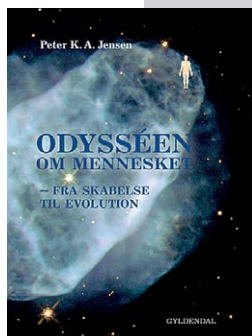

BØGER

FAKTA

Peter K.A. Jensen:
Odysseén om mennesket – fra skabelse til evolution. Gyldendal 2017. 550 sider, 349,95 kr.

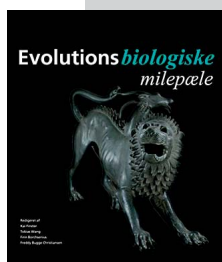

Odysseén om mennesket

Odysse kan både betyde "farlig rejse" og "fantastisk historie". Med det udgangspunkt fortæller Peter K.A. Jensen om de historier, mennesker gennem tiden har fortalt om sig selv, og om de fantastiske forskningspræstationer, der ligger bag de nuværende historier. Bogen kommer tæt på forholdet mellem religion og videnskab, og den kommer ind på de drabelige kampe, lærde har udkæmpet om, hvordan mennesket kan være opstået og have udviklet sig.

FAKTA

Kai Finster, Tobias Wang, Finn Borchsenius og Freddy Bugge
Christiansen (reds): Evolutionsbiologiske milepæle. Aarhus Universitetsforlag 2016. 240 sider, 249,95 kr.

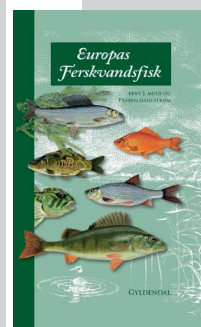

Evolutionsbiologiske milepæle

Livet på Jorden er resultatet af fire milliarder års formålsløs udvikling, hvor noget omdannes til noget andet. Alt levende fortæller en fælles historie, som danner grundlag for udviklingen af den enorme mangfoldighed, der omgiver os og som vi er en del af. Om denne store historie handler *Evolutionsbiologiske milepæle*. I bogens 12 kapitler kan vi alle blive klogere på biologiske emner og evolutionære principper om alt fra livets oprindelse over naturlig selektion, flercellede organismer, hvirveldyr social adfærd og sex til aldrig og død.

FAKTA

Bent J. Muus og Preben Dahlstrøm:
Europas Ferskvandsfisk. Gyldendal 2017. 224 sider, 249,95 kr.

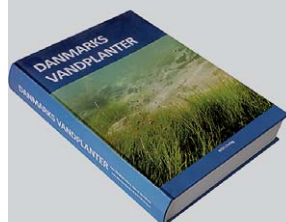

Europas Ferskvandsfisk

I år er det 50 år siden, at denne bog om ferskvandsfisk udkom for første gang. Jubilæet bliver fejret med en genudgave af denne håndbog (5. udgave), der beskriver ca. 200 arter af ferskvandsfisk. Her kan enhver med interesse for fisk blive klogere på arternes kendetegn, levevis og udbredelse. Desuden indeholder bogen et afsnit om fiskeriets historie, fiskebiologi og fiskeavl.

FAKTA

Jens Christian Schou, Bjarne Moeslund, Lars Båstrup-Spohr og Kaj Sand-Jensen: *Danmarks Vandplanter.* BFN's forlag 2017. 560 sider. Pris for

bog og feltnøgle: 400,- kr. Feltnøgle kan købes særskilt for 40,- kr.

Danmarks Vandplanter

Danmarks Vandplanter beskriver i tekst, fotografier og stregtegninger alle kendte danske vandplanter og kransnålalger, samt et stort udvalg af sumplanter, mosser, levermosser og makroalger. Med illustrerede nøgler, mange fotografier, præcise beskrivelser, og udbredelseskort samler bogen den nyeste viden om vandplanter i Danmark. De fortæller om vandområdernes tilstand og udvikling. *Danmarks Vandplanter* er en invitation både til at gå på opdagelse i de danske vande og til at blive klogere på arterne og deres voksesteder for såvel amatører som professionelle botanikere.

Verdensbilledet i forandring

Anmeldt af Bertil Dorch, astronom og bibliotekschef ved SDU

Det er med begrundet forventning at man sætter sig til rette med jubilæumsbogen Verdensbilledet i forandring – et hundredeårigt perspektiv for at pløje sig gennem de seneste 100 år astronomi. Bogen har nemlig ikke mindre end 29 forfattere, der blandt andre tæller nogle af de fremmeste danske astronomer. Men mindre kan heller ikke gøre det, når det astronomiske regnskab over det sidste århundrede skal gøres op i anledning af dansk Astronomisk Selskab i 2016 kunne fejre 100 års jubilæum.

Bogen kan karakteriseres som en populærvidenskabelig antologi, der gennem 12 kapitler leder læseren gennem basal astronomi, henover de klassiske emner som solsystemet, sol, stjernerne, galakser osv. til grundstoffernes oprindelse i Big Bang og supernova. Det er selvfølgelig på sin plads, at bogen også dedikerer kapitler til nogle af de emner, der har fyldt mest de seneste par årtier – men som stor set ikke eksisterede i den kollektive astronomiske bevidsthed for 100 år siden. Det gælder de grene af kosmologien, der beskæftiger sig med mørkt stof og mørk energi – og så selvfølgelig forskningen i exoplaneter.

Velegnet til kaffebordet

Også fysisk er der tale om en stor bog, der nok vil kunne springe rammerne for en skoletaske, for ikke at sige lommepenge-budgettet. Ikke desto mindre sigter Forlaget Epsilons udgivelse af bogen mod, at den vil kunne finde »anvendelse i undervisningssammenhænge i gymnasiet og læses af folk med almen astronomisk interesse«, som man kan læse på Astronomisk Selskabs hjemmeside. Jeg vil dog antage, at Verdensbilledet i forandring formentlig finder sin bedste

placering på kaffebordet og sin største fanskare hos de på forhånd astronomi-interesserede læsere og kendere. Som de fleste populærvidenskabelige astronomibøger indeholder bogen i sagens natur fantastiske flotte og tankeinspirerende fotografiske gengivelser, men også illustrative grafer, figurer og enkelte simple ligninger. Om end de er elementære, så kunne de få ligninger dog udmærket have været udeladt, da de næppe bidrager nævneværdigt til formidlingen af stoffet for de fleste i bogens målgruppe.

I tilgift til de 12 egentlige kapitler indeholder bogen også 7 appendikser, hvoraf nogle forekommer lidt overflødige. Her kunne man måske i stedet have anvendt pladsen til at uddybe enkelte emner via eksempler, evt. på at forklare ovennævnte ligninger.

Autentisk indblik i videnskabens verden

Bogen har haft hele tre redaktører til at styre de mange bidragydere, og man kunne fristes til at sige, at det måske nok også er mindst tre verdensbilleder, der afspejler sig i den stil hvormed læseren indføres i de forskellige emner. Både fortællestil og tekstopbygning varierer en hel del fra kapitel til kapitel. Det har givetvis mindre betydning, hvis man udelukkende er interesseret i enkelte emner og går målrettet efter dem. Men det giver en noget uensartet læseoplevelse, hvis man giver sig i kast med at læse Verdensbilledet i forandring fra begyndelsen til enden. Indtrykket kan sammenlignes med den typiske videnskabelig konference, hvor en række foredragsholdere causerer over forskellige emner. Tilhøreres opmærksomhed svinger som et produkt af interessen for det givne emne og oplæggholderens passion og formidlingsmæssige kvalifikati-

FAKTA

Lone Bruun, Johan Peter Uldall Fynbo, Michael Quaade,

Nicolai Vestergaard-Hansen (red): Verdensbilledet i forandring - et hundredeårigt perspektiv. Forlaget Epsilon 2016. 224 sider, 325,- kr.

oner. På den måde giver bogen på sin vis også et meget autentisk indblik i den videnskabelige verden.

Forfatterlisten skorter dog ikke på fremragende formidlere, uanset hvilke særlige områder indenfor astronomien, læseren måtte interessere sig for. Så læsere kan se frem til gode læseoplevelser.

Must-have for enhver astronomiinteresseret

For en ordens skyld må jeg som anmelder hellere deklarere, at selvom der er tilstræbt objektivitet i anmeldelsen her, så tæller bogens forfattere både yngre forskere, som jeg har haft den fornøjelse at undervise, seniorforskere, som jeg har modtaget inspirerende undervisning af samt tidligere kollegaer, som jeg har arbejdet sammen med. Men sådan må det være, når astronomerne i relativt lille land stiller op for at fortælle om den hundredeårige rejse gennem det astronomiske verdensbilledet i forandring, som dansk forskning har været en del af.

Alt i alt er "Verdensbilledet i forandring" et must-have for enhver astronomiinteresseret, der vil være opdateret på det astronomiske verdensbillede. Bogen minder os om, hvor langt vi er kommet de sidste hundrede år, hvor den astronomiske forskning har leveret »en næsten endeløs række af overraskelser«. Efter alt at dømmes vil det fortsætte ufortrødet de næste 100 år. ■